

**1η Τακτική Πανηγυρική Σύνοδος
της 9ης Θητείας της Κυπριακής Παιδοβουλής
Τετάρτη 20 Νοεμβρίου 2019, 10.00 πμ, Βουλή των Αντιπροσώπων, Λευκωσία**

**Έκθεση της Επαρχιακής Κοινοβουλευτικής Ομάδας Αμμοχώστου
για το Θέμα που τιτλοφορείται
«Πώς η Εκπαίδευση συμβάλλει στην μείωση της Παιδικής Φτώχειας»**

Κυρίες και κύριοι

Συνάδελφοι Παιδοβουλευτές,

Είναι γεγονός ότι τα παιδιά που μεγαλώνουν σε συνθήκες φτώχειας έχουν περισσότερες πιθανότητες να υποφέρουν από τον κοινωνικό αποκλεισμό και λιγότερες πιθανότητες να αναπτύξουν στο μέγιστο τις δυνατότητες τους αργότερα στη ζωή τους. Η εκπαίδευση, μπορεί να συμβάλει καθοριστικά στη μείωση της παιδικής φτώχειας. Στην παρούσα έκθεση, παρουσιάζεται η κατάσταση στο εκπαιδευτικό σύστημα της Κύπρου ως προς τη μείωση του φαινομένου της παιδικής φτώχειας. Συγκεκριμένα, αναφέρονται: (α) οι «ευάλωτες ομάδες» των παιδιών που βρίσκονται αντιμέτωποι με την παιδική φτώχεια (β) οι ενέργειες που κάνει το Υπουργείο Παιδείας για τη μείωση του φαινομένου της παιδικής φτώχειας και (γ) οι εισηγήσεις μας για την αντιμετώπιση του φαινομένου αυτού.

Οι «ευάλωτες ομάδες παιδιών» στις οποίες συναντάμε τα μεγαλύτερα ποσοστά παιδιών που βρίσκονται στα όρια της φτώχειας είναι: παιδιά πολυτέκνων οικογενειών, παιδιά που αντιμετωπίζουν φτώχεια λόγω κληρονομικών παραγόντων, παιδιά μονογονεϊκών οικογενειών και παιδιά με μεταναστευτική βιογραφία. Δεν σημαίνει όμως ότι όλα τα παιδιά που εντάσσονται σε αυτές τις ομάδες βρίσκονται στα όρια της φτώχειας.

Το κράτος, στηρίζει αυτά τα παιδιά μέσα στο σχολικό περιβάλλον με τους ακόλουθους τρόπους: (α) Στα σχολεία υπάρχουν προγράμματα παροχής δωρεάν προγεύματος για τα παιδιά που δεν έχουν την οικονομική ευχέρεια να το έχουν, (β) Προσφέρονται μαθήματα εκμάθησης της ελληνικής γλώσσας σε παιδιά με μεταναστευτική βιογραφία, (γ) Σε κάποια σχολεία δίνονται μερικές ώρες ενισχυτικής διδασκαλίας για τα παιδιά με μαθησιακές δυσκολίες, (δ) Λειτουργία ολοήμερων σχολείων και Προγραμμάτων ΔΡΑΣΕ (Δράσεις Σχολικής και Κοινωνικής Ένταξης), (ε) Λειτουργία επιμορφωτικών και κρατικών κέντρων, (στ) Μαθήματα και μερικά προγράμματα Επαγγελματικού Προσανατολισμού, (ζ) Επιμορφωτικά συνέδρια/σεμινάρια σε εκπαιδευτικούς και γονείς.

Η Ευρωπαϊκή Ένωση χρηματοδοτεί τα κράτη μέλη της ώστε να εφαρμόζουν προγράμματα που να εμπίπτουν στη Σύσταση του 2013 για τη μείωση του φαινομένου της παιδικής

φτώχειας. Το Υπουργείο Παιδείας, Πολιτισμού, Αθλητισμού και Νεολαίας (ΥΠΠΑΝ) έχει τη δυνατότητα να επενδύσει αυτά τα Ευρωπαϊκά κονδύλια προς τον σκοπό αυτό. Στην Κύπρο όμως, το ποσοστό φτώχειας εξακολουθεί να είναι σε ψηλό.

Παρακάτω, παραθέτουμε μερικές εισηγήσεις που θεωρούμε ότι θα συμβάλουν ουσιαστικά στη μείωση του φαινομένου της παιδικής φτώχειας αν λειτουργήσουν προσθετικά με τα ήδη τρέχοντα προγράμματα του ΥΠΠΑΝ:

- Η παροχή υπηρεσιών δωρεάν προγεύματος σε παιδιά αποτελεί μια καλή πρακτική από πλευράς ΥΠΠΑΝ. Όμως, παρατηρήθηκε ότι σε πολλά σχολεία, ο τρόπος που παρέχεται το δωρεάν πρόγευμα επιτρέπει τον στιγματισμό των παιδιών που το λαμβάνουν. Ο στιγματισμός, χειροτερεύει και διαιωνίζει το πρόβλημα. Το ΥΠΠΑΝ χρειάζεται να αναθεωρήσει τον τρόπο διανομής του προγεύματος ώστε να αποφεύγεται ο στιγματισμός.
- Το ΥΠΠΑΝ να διαθέσει κονδύλι για την παροχή κουπονιού «αγοράς μαθητικής στολής» στις οικογένειες των παιδιών που εμπίπτουν στις ευάλωτες ομάδες και υποφέρουν από τη φτώχεια. Από τη στιγμή που η μαθητική στολή στα σχολεία είναι υποχρεωτική, καλό θα ήταν το κράτος να στηρίζει τα παιδιά που βρίσκονται στα όρια της φτώχειας ώστε να αποφευχθεί ο στιγματισμός.
- Το ΥΠΠΑΝ να μεριμνήσει για τη διάθεση λεωφορείων και σε δημοτικά σχολεία για τη μεταφορά παιδιών από και προς το σχολείο. Σε Παγκύπρια βάση, σε ελάχιστα δημοτικά παρέχεται η διευκόλυνση της μεταφοράς παιδιών με λεωφορείο.
- Να αυξηθεί ο αριθμός των προαιρετικών ολοήμερων σχολείων και των προγραμμάτων ΔΡΑΣΕ.
- Να μειωθεί το ηλικιακό όριο πρόσβασης των παιδιών στα δημόσια νηπιαγωγεία.
- Να δοθεί περισσότερη έμφαση στην «έγκαιρη παρέμβαση». Όταν τα παιδιά εντοπίζονται με μαθησιακά, συναισθηματικά ή άλλα προβλήματα, το ΥΠΠΑΝ να παρεμβαίνει άμεσα, χωρίς χρονοβόρες διαδικασίες και χωρίς αποκλεισμούς παιδιών. Παρατηρήθηκε ότι, το ΥΠΠΑΝ αποκόπτει χρόνο με τον χρόνο ώρες για παιδιά που χρειάζονται να ενταχθούν είτε στην ειδική εκπαίδευση, είτε να έχουν συνοδό, είτε χρειάζονται ψυχολογική στήριξη παρόλο που τα περιστατικά παραπομπών παιδιών αυξάνονται κάθε χρόνο.
- Να διοριστούν ψυχολόγοι στα σχολεία.

- Να δημιουργηθούν «τάξεις υποδοχής» για τα παιδιά με μεταναστευτική βιογραφία ώστε να μπορέσουν να μάθουν επαρκώς την ελληνική γλώσσα και να μπορέσουν μελλοντικά να ανταποκριθούν στις απαιτήσεις του εκπαιδευτικού μας συστήματος. Ταυτόχρονα, σε αυτές τις τάξεις, θα έχουν τη δυνατότητα να γνωρίσουν την κουλτούρα του σχολικού και του κοινωνικού περιβάλλοντος αλλά και να τύχουν συναισθηματικής/ψυχολογικής στήριξης. Με αυτόν τον τρόπο τα παιδιά θα έχουν ομαλότερη ένταξη στις «κανονικές τάξεις» και δεν θα βιώνουν τη σχολική αποτυχία.
- Να εφαρμοστούν περισσότερες και πιο ουσιαστικές πολιτικές για τη μείωση της πρόωρης εγκατάλειψης του σχολείου. Ο «εξετασιοκεντρικός χαρακτήρας» του εκπαιδευτικού συστήματος και η υπερφορτωμένη ύλη των μαθημάτων δεν βοηθούν τους εκπαιδευτικούς να εστιάσουν σε μεγάλο βαθμό στη συναισθηματική/ψυχολογική στήριξη των παιδιών. Αποτέλεσμα αυτών, η πρόωρη εγκατάλειψη του σχολείου από μερίδα μαθητών. Η μείωση της ύλης μερικών μαθημάτων και η εισαγωγή μαθημάτων στο αναλυτικό πρόγραμμα που να στοχεύουν στη διαμόρφωση συναισθηματικά και κοινωνικά ισορροπημένων χαρακτήρων θα συμβάλουν στη μείωση του φαινομένου της πρόωρης σχολικής εγκατάλειψης.
- Καλύτερη προετοιμασία των παιδιών ώστε να κάνουν σωστές επιλογές για το μέλλον τους. Έτσι, αυτά τα παιδιά μεγαλώνοντας, να έχουν την ευκαιρία να βελτιώσουν το βιοτικό τους επίπεδο και να μην «κληροδοτήσουν τη φτώχεια» στα παιδιά τους. Μερικοί τρόποι για την καλύτερη προετοιμασία των παιδιών είναι :
 1. Εφαρμογή προγραμμάτων επαγγελματικού προσανατολισμού στα σχολεία σε όλες τις τάξεις του Γυμνασίου που να στοχεύουν περισσότερο στη γνωριμία των παιδιών με τα επαγγέλματα, με τα απαιτούμενα προσόντα, τις προοπτικές, τα θετικά και τα αρνητικά στοιχεία κάθε επαγγέλματος. Επιπρόσθετα, να παρέχονται επαρκείς και ορθές πληροφορίες για την αγορά εργασίας.
 2. Εφαρμογή περισσότερων προγραμμάτων στα σχολεία που να προωθούν την πρωτοβουλία και τη συμμετοχικότητα. Όλα τα παιδιά να ενθαρρύνονται να εκφράζουν την άποψη τους, να συμμετέχουν σε αποφάσεις, να προτείνουν προτάσεις και αυτές να λαμβάνονται σοβαρά υπόψη.
 3. Ενθάρρυνση όλων των παιδιών να συμμετέχουν σε εθελοντικές ομάδες και η εμπειρία, οι γνώσεις και οι δεξιότητες να αναγνωρίζονται περισσότερο, τόσο από το εκπαιδευτικό σύστημα όσο και από τους εργοδότες.
- Ανάρτηση στην ιστοσελίδα του ΥΠΠΑΝ ξεχωριστών αναλυτικών οικονομικών καταστάσεων του κάθε προγράμματος που εφαρμόζει το Υπουργείο για τη μείωση της παιδικής φτώχειας. Αυτό, θα συμβάλει στη διαφάνεια ως προς τη διάθεση των κονδυλίων.

Η Βουλή, χρειάζεται να ελέγχει το ΥΠΠΑΝ για το αν διαθέτει τα κατάλληλα προγράμματα για τη μείωση της παιδικής φτώχειας και πώς αυτά εφαρμόζονται. Παράλληλα, η Βουλή θα πρέπει να εγκρίνει κονδύλια για εφαρμογή προγραμμάτων που συμβάλλουν στη μείωση της φτώχειας και του κοινωνικού αποκλεισμού. Τέλος, θέλουμε να πιστεύουμε ότι οι προτάσεις μας θα ληφθούν σοβαρά υπόψη από τους αρμόδιους και ότι το κράτος θα προβεί σε ανατροφοδότηση ώστε να μας ενημερώσει για το ποιες προτάσεις θα υλοποιηθούν και αν κάποιες δεν υλοποιηθούν, να μας εξηγήσει τους λόγους.

Παιδοβουλευτές:

1. Ιωάννου Κάκια
2. Κεφάλας Γιώργος
3. Κουμή Γεωργιάνα
4. Κωνσταντίνου Ραφαέλλα
5. Σπανάση Άννα Μαργαρίτα
6. Χατζηξενή Ελένη

Συντονιστές:

1. Σωφρονίου Χριστίνα
2. Κωνσταντίνου Γιάννης